

Bella Varjonen ja Leena Rantamäki-Lahtinen tallivierailulla.

Katsaus romanialaiseen hevosalaan

EUnetHorse-hankkeen seitsemäs Workshop-tapaaminen järjestettiin Romaniassa 13.-15. lokakuuta 2026. Teemana oli projektin vaikutusten arviointi ja käytännön toteutus eri jäsenmaissa sekä TANet-asiantuntijaverkoston tulevaisuuden turvaaminen.

EUnetHorse on eurooppalainen hevosalan toimijoiden verkostoitumisprojekti. Mukana on yhdeksän Euroopan maata: Ranska, Suomi, Saksa, Belgia, Portugali, Espanja, Puola, Romania ja Sveitsi. Projektin tavoite on parantaa hevosalan toimijoiden kykyä (resilienssiä) vastata ympäristöllisiin, sosiaalisiin, taloudellisiin, poliittisiin ja terveyttä uhkaaviin kriiseihin ja riskeihin. Hankkeen tavoitteena on parantaa hevostalouden toimintaedellytyksiä, kestävyyttä ja kilpailukykyä. Suomessa projektia toteuttavat Luonnonvarakeskus ja Helsingin yliopisto.

Tavoitteisiin päästään levittämällä hyviä käytäntöjä, työkaluja ja ratkaisuja, jotka parantavat (1) alan toimijoiden sietokykyä ja sosioekonomista suorituskykyä, (2) eläinten hyvinvointia ja terveyttä sekä (3) alan ympäristökestävyyttä.

Hankkeen neljäs vaihe alkoi heinäkuussa -26

Tässä vaiheessa jäsenmaat soveltavat erilaisia ratkaisuja ja hyväksi todettuja toimintatapoja omien maidensa oloihin hevostilojen toiminnan kehittämisen tueksi, mm. paikalliset tarpeet ja sääntely huomioiden. Aiemmat kolme vaihetta olivat 1. Tarpeiden tunnistaminen, 2.Ratkaisujen tunnistaminen, 3. Ratkaisujen arviointi. Nykyisen ”Ratkaisujen soveltumisen varmistaminen”-vaiheen jälkeen vuorossa on vielä viides vaihe, jonka suomenkielinen otsikko on ”Ratkaisujen levittäminen”.

Hankkeen seitsemäs Workshop-tapaaminen järjestettiin Romaniassa 13.–15. lokakuuta 2026. Mukana tapaamisessa oli ihmisiä 15 yhteistyöorganisaatiosta, mukaan lukien yliopistojen, tutkimuslaitosten, kasvattajaorganisaatioiden, maatalouden ja tekniikan alan kuin hevostilallisten ja TANet-verkoston edustajia.

Luento- ja keskustelutilaisuudessa tutustuttiin Romaniaan sekä sen hevoskulttuuriin.

Keskustelua käytiin neljän pääteeman ympärillä:

-Toimintalinjan viimeistely ja tiivistelmä
-Palautteiden ja kyselyiden läpikäynti
-Projektin vaikutusten arviointi kussakin jäsenmaassa
-TANet-verkoston pitkän tähtäimen suunnitelma: jäsenten tarpeet ja haasteet, verkoston toimintaohjeet ja digitaalisen harjoitusmateriaalin kehittäminen.

Jokaiseen hankkeen järjestämään matkaan sisältyy myös tilavierailuja. Aiemmin eri maiden edustajat ovat vierailleet mm. portugalilaisilla, espanjalaisilla, puolalaisilla, saksalaisilla ja ranskalaisilla tiloilla. Viime huhtikuussa bussillinen väkeä vieraili myös Suomessa Varjotallilla sekä Qvidjan kartanolla.

Nyt oli vuorossa Romania. Suomesta mukana tällä matkalla oli vuorostaan ratsastuskouluyrittäjä ja ravivalmentaja Bella Varjonen poikansa Aaron kanssa, Luken Anu Sironen ja Marketta Rinne, Suomen Hippoksen Krista Nyqvist sekä Helsingin yliopiston Leena Rantamäki-Lahtinen.

Iso osa romanialaisista hevosista on edelleen työkäytössä.

Yllä: Juoksutusaitaus Benek-Mezőssa
Oikealla: Esitelmä lipizzanhevosten polttomerkeistä, alemmassa kuvassa valjakkohevosten valjaat.

Työryhmissä vaihdetaan kokemuksia ja näkemyksiä

Tilavierailujen tarkoitus on edistää vertaisoppimista ja verkostoitumista paitsi asiantuntijoiden ja järjestöjen, myös tilallisten välillä. Osallistujat saavat vierailuilla tietoa teknisistä ratkaisuista (toteuttamistapa, ratkaisun tekninen valinta, kustannukset, hyödyt jne.). Heiltä myös kerätään palautetta ja kannustetaan jakamaan ajatuksia esimerkiksi siitä, miten ratkaisut istuisivat oman tilan toimintaan. Vastauksista kootaan raportit. Kaikki tähtää siihen, että hyvät toimintatavat leviäisivät käytössä.

Bella Varjonen kertoo, että työryhmissä päästiin hyvin konkreettisesti vaihtamaan näkemyksiä ja keskustelemaan erilaisista käytännöistä vaikkapa lannan tai heinän käsittelystä eri maissa. Löytyi niin yhtäläisyyksiä kuin erojakin.

- Onhan se hevosenpito kovin erilaista, kun hevosia on joillakin tiloilla parhaimmillaan tuhat. Meidän 60 hevosen tilamme oli pienemmästä päästä tässä porukassa, Varjonen päivittelee. Tällaista ryhmätyöskentelytapaa hän kuvaa erittäin antoisaksi ja näkökulmia avartavaksi.

Mainittakoon myös havainto karkeare-

Tuliterät tarhat katoksineen

husta. Heinäntuotannon osalta suomalaiset viljelijät saavat kyllä taputtaa itseään olalle. Varjonen mainitsee matkustaneensa myös muissa Euroopan maissa vuosien varrella ja panneensa merkille saman: suomalaisheinä kestää vertailun. Vaikka laidunkausi on etelämpänä pidempi, monessa paikassa hevoset ovat ennemmin maisemanhoitajia ja viljelty laidun harvinaisuus.

Tallivierailuilla

Tämänkertaisen tapaamisen osanottajat vierailivat kolmella paikallisella hevostilalla. Toki vierailukohteet valitaan varmasti joka maassa mieluiten erityisen edustavista esimerkeistä, mutta joka tapauksessa Varjonen kertoo yllättyneensä positiivisesti näkemästään. Nämä tallit eivät olleet valtavan isoja, mutteivät pieniäkään – puhutaan kymmenistä hevosista.

Benedek-mező-tallilla hevostoiminta yhdistyy koulutustoimintaan erityisesti lasten ja nuorten parissa. Bartha Ranch & Horse Driving Centre yhdistää toiminnassaan siittolatoiminnan sekä valjakkoajon. Tilalle mahtui monenlaista muutakin toimintaa.

- Maneesin päädyssä oli hieno ravintola, ja isäntä itse essu päällä meitä kestitsi, Varjonen kertoo.

Kolmas vierailukohde oli vaellustalli Transylvania on Horseback, joka tarjoaa jopa nelipäiväisiä ja sadan kilometrin mittaisia ratsastusvaelluksia Transylvanian luonnossa. Vaelluksella tutuksi tulevat myös pienet kylät ja perinteiset majatalot.

Romaniassa tuntuu olevan kokonaisuutena meneillään nousukausi, kova tekemisen ja uudisrakentamisen meininki.

- Joka puolella kauhee tohina, Varjonen nauraa.

Viivi Honkimaa

Kuvat Bella Varjosen arkisto

Lähteet
Projektin kotisivut https://eunethorse.eu/

Project EUNethorse-tiedote 20.10.2026

Luke.fi: EUnetHorse - Eurooppalainen verkosto hevostilojen resilienssin parantamiseksi. Saatavissa https://www.luke.fi/fi/projektit/eunethorse-wp1

Kouluttajien ja neuvojien verkosto TANet: https://eunethorse.eu/fi/kouluttajien-ja-neuvojien-verkosto-tanet/

Lisälukemista:

Monimuotoisuudesta ratkaisuja tulevaisuuteen: Kurkistus Puolan hyvin tuettuun hevostalouteen (Hevosenomistaja-jäsenlehti 2/25) https://www.shkl.net/2025/03/31/monimuotoisuudesta-ratkaisuja-tulevaisuuteen-kurkistus-puolan-hyvin-tuettuun-hevostalouteen/

Lisää nostoja toimivista käytännöistä projektin tallivierailuilta eri maissa: https://eunethorse.eu/fi/hevostilojen-keskinaiset-vierailut/

Video EUNethorse-hankkeen vierailusta Suomessa: https://youtu.be/FgphIXk8LuU?si=HXbixQ9n1aoTk6Vn

Romanian tallivierailukohteiden kotisivut:
https://ecvestru.vadon.ro/romana/34/78/cat_78

https://www.facebook.com/Barthatanya/

https://www.transylvaniaonhorseback.ro/en/home-2/